

... על-פי הרגילות שהיתה אצל כו"כ חסידים, שהיו מחשיבים (מסבירים ומפרסמים) שיום הולדתם הוא – הפעם הראשונה שבאו לליובאוויטש אל הרבי, אצל כל רבי בזמן נשיאותו, ועד"ז בזמן נשיאותו של נשיא דורנו – אלה שבאו ל"ליובאוויטש שבליובאוויטש" של נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר ... כ"ז אלול תשנ"א

גלה סודו

זמן רב לא ידעו שהיום השלישי של סליחות מיוחד יותר מאשר שאר ימי הסליחות; עד שכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו סיפר על כך, כתב על כך, וציווה להדפיס זאת.

ומזה מובן, שכעת המיוחדות שבג' דסליחות שייכת לכל אחד ואחד: בתחילה, המעלה המיוחדת שיש ביום ג' דסליחות היתה ידועה ליחיד סגולה בלבד; החל מאדמו"ר הזקן, שנהג לומר מאמר חסידות מיוחד ביום ג' דסליחות - רק שזה לא היה מיועד לכולם, גם לא עבור תלמידים מיוחדים נבחרים, ויתירה מזו: אפילו לא עבור כל הבנים שלו;

היה זה רק עבור היחיד והנבחר מבניו - הבן שיהיה אחר כך "ממלא מקומו", שבהמשך ימלא את מקומו בהנהגת החסידים (ועל-ידם - את כל היהודים), וכפי שמספר כ"ק מו"ח אדמו"ר, שאדמו"ר הזקן אמר את המאמר רק עבור אדמו"ר האמצעי, וכשאדמו"ר הצמח-צדק (הנשיא השלישי של חב"ד) גדל, הוא צירף גם אותו. וכך היה נוהג גם אדמו"ר האמצעי, אדמו"ר הצמח-צדק, אדמו"ר המהר"ש ואדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע.

והם הוסיפו ואמרו, שאף אחד לא ידע שקראו להם ואמרו מאמר חסידות; ואכן מסיבה זו הענין נשמר בסוד כל השנים - עד שכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו גילה זאת.

בהסתכלות ראשונה אין זה מובן: מאחר שרבותינו נשיאנו רצו שהמיוחדות של יום ג' דסליחות תשאר בסוד, ועד כדי כך, שהם ציוו שאף אחד לא יספר על כך (אפילו לא לקרובים ביותר) - אם כך, כיצד כ"ק מו"ח אדמו"ר אפשר לכולם לדעת מזה, ועד כדי כך - שהוא ציוה להדפיס זאת?

אמנם הנשמה קטנה אך טעונה בכוחות עצומים

.. והביאור בזה:

דווקא מצד זה שהנשמות של הדורות האחרונים הם קטנות יותר, לא כל כך טהורות, קדושות ונעלות כנשמות הדורות הקודמים - והרי גם להם ניתן חלק בעולם, שהם צריכים לפעול ולהפוך אותו שהוא יהיה טהור וקדוש יותר - הרי מוכרח שיש להם כוחות גדולים יותר, וידיעה עמוקה וגדולה יותר בתורה, כדי שיוכלו להתגבר על חשכת העולם, ולפעול את מה שמוטל על יהודי לפעול בעולם.

נשמה גדולה יכולה לפעול עם ידיעות קטנות, משום שהיא בעצמה נעלית; אבל בשעה שהכוחות שלה חלשים, נותן הקב"ה

יותר ידיעות ו"נשק" כדי להתגבר על חשכת הגלות.

וכפי שמוצאים זאת בנוגע להתגלות הכללית של פנימיות התורה:

תורת החסידות התגלתה בתחילה רק ליחיד סגולה ("איינצעלנע מענטשן") שידעו אודות סודות התורה. ודווקא כשהדורות התקטנו יותר, וגם הם היו צריכים לחיות בעולם, ולהפוך ולהאיר אותו - הרי אדרבה, זוהי מצווה להפיץ את תורת החסידות ולחיות ע"פ דרכיה. ומכיוון שזוהי עבודה קשה, נותנים "נשק" גדול יותר, חזק יותר ומואר יותר על מנת שיוכלו להתגבר על החושך.

ועל פי זה ניתן גם לבאר את העובדה, שבמשך זמן ארוך החשיבות של יום ג' דסליחות היתה בגדר סוד:

מצד היוקר שביום זה, ומה שיום זה יכול לתת, התגלה הענין בתחילה רק ליהודים היקרים שבכל דור - המנהיגים: אדמו"ר הזקן בדורו, אדמו"ר האמצעי בדורו, וכך גם הצמח צדק וממלאי מקומם אחר כך; שכן, מאחר שדבר יקר אין הכרח לפרסמו, ואדרבה: על מנת לשמור על היוקר שלו - לא מאפשרים לגלותו, אלא מסתירים אותו.

ולכן העניין של ג' דסליחות היה סוד, עד שכ"ק מו"ח אדמו"ר גילה שיום זה הוא נבדל ומיוחד, שבו אדמו"ר הזקן (וממלאי מקומו) אמרו מאמר מיוחד, וגילו גילויים חדשים בסודות התורה. וזה מראה שאז נותן הקב"ה כוחות מיוחדים לעבודה - על ידי פנימיות התורה, נשמת התורה - פנימיות ("אינעווייניגסטע") הנשמה, וזה מגלה את האפשרות להפוך את החיצוניות ("אויסערווייניגסטע") של העולם.

ומכל זה ניתן ללמוד שני דברים:

(א) מכך שבכל הדורות נשמר הענין דיום ג' דסליחות בסוד, מובן היוקר של יום זה - וכמו שנאמר, שדבר יקר

מחביאים ("באהאלט מען");

(ב) בדורנו, לאחר שכ"ק מו"ח אדמו"ר גילה זאת, הרי זה גופא מראה, שעכשיו כבר הגיע הזמן, שלכל אחד ואחד שאליו מגיעה ידיעה זו, ניתנת האפשרות לפעול במשך המעט-לעת של יום ג' דסליחות, שההכנה שלו לראש השנה (העבודה של ימי הסליחות) תהיה עם יותר חיות וחמימות - חיות וחמימות של פנימיות התורה.

נשיא הדור מפרסם לכולם ביום זה, עבודה כפולה בעניין הסליחות

והמעשה הוא העיקר - שהתעוררות זו תרד לחיי היום-יום, החל מהיום האחרון של השנה היוצאת, ולאחר מכן בתחילתה של השנה החדשה, שכל השנה תהיה מאירה יותר, חמימה יותר וקדושה יותר,

וגם ביצוע השליחות שיש לכל יהודי (בנוסף להארת החיים שלו ושל משפחתו) - להאיר את היהודים שבסביבתו, עד שהאור מעבודתו יגיע לכל מקום שבו נמצא יהודי, אפילו בפניה הרחוקה ביותר.

ובשעה שיהיה אור ברוחניות, תהיה ברכה גם בדברים הגשמיים, פרנסה ובריאות, ועוד יותר מכפי שהיה בשנים קודמות.

.. מזה מובן, שלמרות שהיכולות המיוחדות של יום ג' דסליחות היו תמיד - אעפ"כ, בדורות הקודמים (כשזה היה סוד) היה מספיק שהנשיא וה"ראש" של הדור ידע מזה, והוא כבר ימצא את הדרך איך השינוי שיום זה צריך לפעול, יפעל אצל כל ישראל שבדור זה.

אך בשעה שכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ראה שכבר אין די בכך, וצריכים לחפש דרך נוספת כדי להגיע לכל בני"י, הוא ציווה להדפיס זאת, כדי שכל בני"י (הן אנשים והן נשים), הן מבוגרים והן צעירים) ידעו, שכשמגיע יום ג' דסליחות נותן להם הקב"ה יכולות מיוחדים כדי שיוכלו לפעול כפול בעבודה של סליחות,

ואז הקב"ה סולח להם על כל הדברים שלא פעלו (או שלא פעלו כפי שה' צריך) בשנה החולפת; והקב"ה גם נותן להם כפול בטוב שהוא צריך לתת כבר בימי הסליחות - ואחר כך במידה גדולה יותר בראש השנה.

שיחה לנשי ובנות חב"ד, ליל ג' דסליחות, תשל"ה

בסדר פנים יפות

לך ה' הצדקה | סקירה אודות ימי הסליחות במחיצת כ"ק אדמו"ר

הגדול ואמר מאמר דא"ח ד"ה לך אמר לבי. היה זה לכבוד ציבור האורחים הגדול מאה"ק שבאו בטיסת-שכר מיוחדת (צ'ארטר) בבוקרו של יום זה. מאמר זה הוגה ע"י הרבי ויצא לאור בקונטרס ג' דסליחות תשמ"ט.

בשנת תשכ"ט ערך הרבי התוועדות מיוחדת ביום זה. במהלך התוועדות הראה הרבי יחס מיוחד לאותם חסידים שיצאו זה עתה מאחורי מסך הברזל. הרבי מזג לכל אחד מהם 'לחיים', שיאמרו פעם אחת עבור עצמם, ופעם נוספת עבור אלו שעדיין מצויים מאחורי מסך הברזל.

ביום ג' דסליחות תנש"א, נשא הרבי שיחה מיוחדת, בה הורה ללמוד ממאמרי כ"ק אדמו"ר הרי"צ שנאמרו ביום זה, וכמו כן הורה לערוך התוועדויות ביום זה (בפרטיות אודות שיחה זו ראה ביומן המובא כאן).

בכמה שנים יצא לאור מכתב כללי הנושא את התאריך "ג' דסליחות".

שכן כך זמן הסליחות יהיה סמוך לתפילת שחרית). אך הרבי שלל זאת בחריפות ואמר שאין מקום לדחות את אמירת הסליחות עד לשעה זו, שאז כבר כמעט סוף זמן קריאת שמע... בעקבות כך נקבעה השעה 8:00 בבוקר. בשנים תש"נ-נ"א אמרו סליחות בשעה 8:30.

פעמים אירע שבא' מימי הסליחות היה ליל יחידות שהסתיים לפנות בוקר, הרבי יצא לאמירת סליחות טרם נסיעתו לביתו.

ג' דסליחות

יום זה היה מיוחד אצל רבותינו נשיאינו. החל מאדמו"ר ז", כל נשיא בדורו אמר מאמר חסידות בפני בנו שעתיד למלא את מקומו. הדבר נשמר נסתר מעיני החסידים עד שאדמו"ר הרי"צ פרסם והדפיס אודות ענין זה. בכמה הזדמנויות ביאר הרבי את העובדה שהרבי הקודם פרסם עניין זה.

בליל ג' דסליחות, שנת תש"כ נכנס הרבי לזאל

את הסליחות הראשונות במוצאי שבת, נהג הרבי לומר עם הציבור, בשעה אחת בלילה בזאל הגדול. זמן זה היה מהעמוסים ב-770, קהל רב מאנ"ש ושאר עמך בית ישראל היו מתאספים לומר את הסליחות הראשונות עם הרבי; אנשי 'ועד המסדר' היו עמלים לפנות את הזאל' משולחנות וספסלים על-מנת שיהיה מקום לקהל הרב. שליח הציבור באמירת הסליחות' היה הרב יוסף הלוי ווינברג.

משנת תש"כ, היו מנגנים את הניגון "רחמנא דעני" (אותו לימד הרבי בשמח"ת אותה שנה) בכל ימי הסליחות, כשהרבי מעודד בידו הק'. עד סוף שנת תשמ"א, בסיום הסליחות בלילה הא', היה הרבי עומד על מקומו ומעודד את הניגון, וכן בסליחות של ערב ראש השנה.

בשאר ימי הסליחות, שעת אמירת הסליחות במהלך רוב השנים הייתה 7:00 בבוקר.

בשנת תשמ"ח, רצו הגבאים לקבוע את זמן הסליחות לשעה 9:00 (על-מנת להקל על הרבי,

בפרט שבתשרי הבא החגים ג' ימים רצופים

מענה לא' מאנ"ש שדיווח לרבי על שכתב לנשיא ארה"ב שחבל שאינו מתחשב ביהודים שומרי תורה ומצוות, ומשדר נאומים שלו גם בחגים וכו'. כן כתב שהנשיא שלח בתגובה מכתב התנצלות.

קראתי ות"ח.

ובטח גם לעת"ל

יעמוד על המשמר ויעיר כו'

ולאו דוקא להנ"ל - כ"א גם

כיו"ב [ובפרט שבתשרי הבע"ל החגים כו' ג' ימים רצופים

ואולי כדאי לעורר עד"ז בעוד מועד

א שטורעמדיקיע ג' דסליחות

יומן יחודי מליל ג' דסליחות, אור לכ"ד אלול תנש"א

השיחה נמשכה כ-35 דקות, ובחצ' השני עצם הרבי את עיניו הק'.

בסיום השיחה ירד הרבי לעבר הסטענדער של חלוקת השטרות, וחילק לכאז"א 3 שטרות לצדקה, כאשר במהלך החלוקה בלטו במיוחד פניו המאירות והשמחות של הרבי, כאשר עודד רבות את השירה ("שובה ה").

עדות לרושם שהותירה השיחה היא העובדה שבקצהו השני של ביהכנ"ס נוצר באופן ספונטני, כבר במהלך חלוקת הדולרים ע"י הרבי, מעגל רחב של אנ"ש והת' שרקדו בשמחה רבה ועצומה...

בחלוקה הגיע מפקד המשטרה, ולו נתן הרבי 3 שטרות נוספים באמרו שזה בשביל השמירה. להרה"ח ר' שנ"ז שי' גורארי' נתן 3 שטרות נוספים, וכן לבתו הגב' שטרנברג תח' באמרו בחיך "פארן מאן".

בסיום החלוקה שם בסידורו 3 שטרות של דולר, ויצא כשהוא מעודד בחוזק רב לכל עבר. וכמובן, גם אחרי שעלה הרבי לחדרו הק' המשיך הקהל בריקודים סוערים, שהלכו והתחזקו ביתר שאת ויתר עוז.

מאוחר יותר התישבו אנ"ש והתמימים להתוועדות מרכזית ב-770, כשבאזני כולם מהדהדות מילותיו הק' של הרבי בשיחה, ממנה ניתן היה להבין כי יש להתוועד במשך כל הלילה ולהגיע "געשאקלט" ל'סליחות' באשמורת הבוקר... השמחה היתה רבה, ובינתיים התרכזו כבר עוד שתי התוועדויות של התמימים בשני קצוות הזאל', כשברקע נשמעת שירה חזקה מהתוועדות נוספת ב'עזרת-נשים קינגסטון' - של בחורים מ'אהלי-תורה'...

ההתוועדויות נמשכו עד אור הבוקר, כך שבד בבד, ולצד המנינים של המשכימי-קום מהבעה"ב, המשיכו התמימים להתוועד. אח"כ התחילו לרקוד במעגל רחב שאט אט הצטרפו אליו גם מהבעה"ב שקמו ל'סליחות'. מה שברור - לסליחות כבר הגיעו "מתנדנדים"...

הרבי הגיע מה'אהל' בשעה 8:10 לערך, וכעבור כמה דקות נכנס לתפילות מנחה ומעריב. בסיום מנחה אמר את הקדישים והמשניות וכו' (על סביו הרה"ח ר' מאיר שלמה ינובסקי ז"ל).

בסיום תפילת מעריב הסתובב הרבי לעבר הסטענדער של השיחות. מיד סידרו את הסטענדער במקומו, ולאחרי הכרזת הגבאי שי' פתח הרבי בשיחה, שנאמרה בחיות מיוחדת.

בתחילת השיחה עסק הרבי במעלת יום זה, שלנשיא דורנו היו זמנים קבועים לאמירת דברי אלקים חיים, ומהם - יום זה - ג' דסליחות, ואמר שראוי שבמשך יום זה ילמדו לכה"פ חלק מא' המאמרים של יום זה.

בהמשך ביאר את קביעות הפרשיות בשנה זו, שפרשיות נצבים וילך נפרדים ע"פ הרמז - 'פת בג המלך', והתבטא שאין כאן המקום לחזור ע"ז, שהרי ממה-נפשך, אם שמעו, מדוע צריך לחזור [כאן חיך כ"ק אדמו"ר והמשיך -] ובאם בכ"ז חסר משהו, אזי "בודאי יחליטו גם לערוך (עוד בלילה זה) "שטורעמדיקן פארבריינגען", וההתוועדות תהי' דוקא בשמחה גדולה, ועד למעמד ומצב ד"עד דלא ידע" (עכ"פ אצל אחד מהמתוועדים, והוא יוציא בזה את כל המשתתפים) - אם כי עם הגבלות כו', שהרי סוף-סוף אין זה פורים ("ס'איז דאך פארט ניט פורים")... אבל אעפ"כ, הרי פורים קשור עם יום הכפורים ("כפורים"), סיום וחזרת עשרת ימי תשובה, ובמילא קשור גם לתחלתם - ראש השנה, כולל גם ימי הסליחות".

הרבי המשיך והזכיר אודות הסיפור שבליובאוויטש היו מגיעים לאמירת סליחות גע'שאקלט ['מתנדנדים'] בעקבות ה'עד דלא ידע' שהי' בפארבריינגען, אפילו אחרי הברכה אחרונה, וההליכה של כמה למקווה וכו'... ולמרות שאין לנו להשתוות למעמדם בליובאוויטש, אך יורש - יורש את הכל.

השיחה הסתיימה באיחול שבכל א' מתגלה משיח שבו, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י דוד מלכא משיחא.

קאתי מר

במענה על מכתבו... בו כותב אודות השאלה מתי קץ הפלאות ביאת משיח צדקנו, ואשר הי' לו חזון בזה.

הנה השאלה היא שאלה נושנה, והודיע לנו הבעל שם טוב הקדוש אשר שאלה בעת עליית נשמתו בראש השנה, ושאלה את משיח צדקנו עצמו, אימתי אתי מר, והשיב בזאת תדע בעת שיתפרסם לימודך ויתגלה בעולם ויפוצו מעיינותיך חוצה, ולכן כל הרוצה לקרב קץ הגאולה אשר בעוה"ד עדיין לא זכינו אפילו לאתחלתא שלה, עליו להשתדל בכל מרצו ויכולתו ועוד יותר מזה להפצת מעיינות הבעש"ט היא תורת החסידות הדרכותי' ומנהגי' בסביבתו הקרובה וגם בסביבתו הרחוקה, וכדייק מענה משיח צדקנו, חוצה, וכל פעולה ופעולה מקרבת קץ הגאולה בפועל, ואין צורך לחפש דרכים חדשים, והשי"ת יצליחו אשר ימלא ככל המוטל עליו בזה במרץ המתאים.

אגרות קודש חלק י' אג' ג' שמשג

